

Клочок В.В.

студентка,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

У сучасній науці адміністративного права України формується своєрідна «євроінтеграційна» тенденція правового дослідження, яка полягає в розробці теоретичних основ, з метою методичної та наукової адаптації в національне адміністративне право європейських принципів і стандартів.

Перетворення адміністративного права вимагає розробки загального підходу до виокремлення принципів діяльності публічної адміністрації з урахування принципів європейської адміністративно-правової доктрини, що сформувалася в результаті процесу європейської інтеграції та уніфікованого правового регулювання ключових адміністративних і правових інститутів в межах Європейського Союзу.

В сучасних європейських країнах, з метою забезпечення реалізації та захисту прав і свобод та законних інтересів приватних осіб, на законодавчому рівні закріплюються вимоги та стандарти діяльності публічної адміністрації, зокрема, верховенство права, законність і передбачуваність, прозорість, технічна та управлінська компетентність, організаційний потенціал, участь громадськості [1, с. 242].

На жаль, європейські принципи й стандарти діяльності публічної адміністрації не знайшли повне і всебічне закріплення в українському законодавстві, саме тому, питання впровадження у вітчизняне законодавство європейського підходу до визначення стандартів і принципів діяльності публічної адміністрації є надзвичайно важливим.

Науковці І. Коліушко та В. Тимощук виділяють такі принципи діяльності публічної адміністрації: верховенства права, законності, відкритості, пропорційності, ефективності, підконтрольності та відповідальності [2, с. 27-28].

Пухтецька А. А. в свою чергу виділяє принципи, які стосуються побудови, тобто інституційні принципи, згідно з якими здійснюється організація вертикальних управлінських зв'язків у системі органів публічної адміністрації, а також принципи діяльності публічної організації, серед яких, у свою чергу, можна виділити матеріальні та процедурні принципи діяльності публічної адміністрації. При чому, на думку Пухтецької А. А. саме процедурні принципи виступають стрижнем європейських принципів діяльності публічної адміністрації, а тому обов'язково мають закріплюватися в вітчизняному адміністративно-процедурному законодавстві [1, с. 56].

Система принципів діяльності публічної адміністрації повинна базуватися на певних основоположних принципах. І таким засадничим принципом можна назвати принцип верховенства права. Вибір цього принципу як вихідного відповідає вимогам, які містяться як в джерелах європейського, так і міжнародного права, щодо визнання, встановлення та застосування принципу верховенства права в національному законодавстві держав.

Вимоги до утвердження і поваги верховенства права, закріплені в міжнародних договорах і конвенціях, а також в актах провідних регіональних і міжнародних європейських організацій. Зокрема, в Преамбулі і статті 3 Статуту Ради Європи закріплено, що «Усі члени Ради... визнають верховенство права» [3]. Крім того, на необхідності застосування принципу верховенства зазначено у багатьох актах Ради Європи. Так, у розробленому Модельному підручнику Ради Європи «Адміністрація і Ви» визначено, що принципи адміністративного права засновані на твердженні, що держави-члени ЄС визнають та практично реалізують основоположний принцип верховенства права [4].

У цьому контексті одним із найбільш вагомих аспектів реалізації принципу верховенства права є проблема забезпечення цього принципу в діяльності публічної адміністрації. З огляду на те, що верховенство права є основою побудови будь-якої правової держави, утвердження та реалізацію вказаного принципу визначено пріоритетом в будь-якій демократичній державі. У зв'язку з цим, ми повинні погодитися з думкою Пухтецької А. А., яка зазначає, що законодавство України, яке регулює діяльність публічної адміністрації, необхідно переглянути з урахуванням вимоги дотримання принципу верховенства права, визнати принцип верховенства права засадничим для принципів як побудови, так і діяльності публічної адміністрації [1, с. 32].

Підсумовуючи викладене, доцільно зазначити що в контексті євроінтеграційних перетворень в нашій державі питання принципів діяльності публічної адміністрації так чи інакше буде опосередковано концепціями, які у даній сфері виробило європейське співтовариство.

І основоположною ідеєю у цьому процесі має стати принцип верховенства права, згідно з яким можна буде уніфікувати вимоги до діяльності публічної адміністрації України, поєднуючи підходи, вироблені національними системи країн Європи, з українськими правовими реаліями, запозичивши найбільш успішні практики та вже апробовані європейською спільнотою принципи належного урядування та належної адміністрації, для того, аби вибудувати найбільш ефективну модель забезпечення захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб.

Список використаних джерел:

1. Пухтецька А. А. Принципи адміністративного права: адміністративно-правові та євроінтеграційні аспекти оновлення змісту та практики застосування: монографія / А. А. Пухтецька. – Харків: ПП Панов, 2016. – 434 с.
2. Ефективна публічна адміністрація (довідник для міністрів) / автори-упорядники: І. Коліушко, В. Тимошук. – К., 2006. – 32 с.

3. Статут Ради Європи: Рада Європи, Статут, Міжнародний документ від 05.05.1949 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_001 (дата звернення: 20.08.2018 р.).

4. Administration and You. Principles of Administrative Law Concerning the Relations Between Administrative Authorities and Private Persons. A Handbook. Council of Europe, Directorate of Legal Affairs, Strasbourg, 1998, S. 536.

Паливода Т.В.

*головний спеціаліст-юрисконсульт відділу правової роботи
управління правового забезпечення,
Міністерство культури України*

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ:
ПРАВОВІ АСПЕКТИ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ**

В сучасних умовах динамічного розвитку і впливу на суспільні відносини відіграють вміння і навички моніторингу, аналізування та правового забезпечення інформацією. Варто зазначити, що динамічні інформаційні відносини в Україні потребують систематизації, та як результат визнання інформаційного права самостійною галуззю. Особливо актуальною потребою в сфері культури постає відновлення спільної роботи над формуванням інформаційного кодексу України. Відповідно, у даному науково-практичному дослідженні представимо правові аспекти прогнозованого інформаційного кодексу України для сфери культури.

Так, для сфери культури наявність інформаційного кодексу України сприятиме збереженню і розвитку вітчизняної стародавньої та новітньої культури, що базуватиметься на таких фундаментальних складових, як:

законність;

інформаційна безпека;

гарантія інформаційних прав і свобод людини і громадянина України;